

Foto: Germund Sjövall

Kungaval vid mora äng

Sent omsider har Sverige fått sin officiella nationaldag, som firas med anledning av den nya författningen som antogs den 6 juni 1809. Vår allra första författning anses ha tillkommit redan så tidigt som på 1300-talet under Magnus Erikssons tid. Då valde man sin kung vid en ceremoni på Mora Sten i Lagga. Skötte sig inte kungen kunde han bli sparkad. Det skedde ganska ofta under medeltidens dramatiska historia. Denna tingens ordning ändrades först när riksgrundaren och "landsfadern" Gustav Vasa införde den ärftliga kungamakten. Siste kungen som nyttjade Mora Stenar, om än endast för att visa upp sig, anses ha varit Kristian I.

Den 26 juni 1993 var det dags att under pompa och ståt åter låta Magnus Eriksson väljas till kung i ett krönikespel vid Lagga kvarn. Ett 90-tal laggabor - unga som gamla - samt diverse husdjur framförde krönikespelet ute i det fria med kvarnen som en naturlig del av den skickligt gjorda kulissen och med Mora Sten placerad framför i något senkommet och lätt flyttbart material. Upprinnelsen till krönikespelet var de studiecirkel i Lagga, "Lär känna Lagga", som hade startats tidigare. De råkade sammanfalla med "historieåret" och Upplandsmuséet uppmuntrade Lagga Hembygds- och Fornminnesförening att i teaterns form visa bygdens gamla historia med dess rikshistoriska monument i centrum. Intresse före-

fanns bland laggaborna och arbetet kunde sättas igång. Det gällde att först skriva ihop ett manus. Det brukar vara det allra svåraste att få till. Nu var det bråttom och på två månader fanns ett användbart manus! Manusförfattarna: Hedda Ekerwald, Allan Rodhe och Ingrid Åberg berättar om kungavalen vid Mora Sten, om Hätunaleken, Nyköpings gästabud och om maktkampen under folkungaättens olika intriger. Repetitionerna kunde börja. I arbetet fanns också lärare med från Lagga skola som i sin tur inspirerade eleverna att själva spela upp sin version (fast med samma manus) strax före skolavslutningen. Manus bygger mycket på att det är en berättare som för handlingen framåt och ganska få talroller vilket gör det möjligt för många som inte är vana att stå på en scen att vara med och instuderingen går då fortare. Det behövdes faktiskt bara tre repetitionstillfällen med hela ensemblen på plats!

Mycket folk hade samlats runt kvarnen för att se på spektaklet där allmogen vallade sin boskap, lagmän och stormän kom och gick, eller red diskuterande kungakandidaterna, medeltidsmusikanter spelade och digerdöden lade sin kalla hand över scenen alltmedan berättaren förde historiens handling framåt. T.o.m. en ärkebiskop med namnet Olof deltog! I den kåpan dolde sig Nils Erik Åberg, präst i Lagga.

Peter Jahnke

KNIVSTATEATERKNIVSTATEATERKNIVSTATEATERKNIVSTATEATERKNIVST